

LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN

DOM
2008-06-17
Meddelad i Stockholm

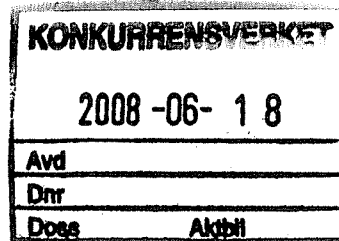
Mål nr
9894-08
Rotel 225

KLAGANDE

Kunskapscompaniet AB
Ingenjör Bååths gata 5
722 12 Västerås

MOTPART

Arbetsförmedlingen
Juridiska avdelningen
113 99 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling

DOMSLUT

Länsrätten avslår Kunskapscompaniet AB:s ansökan om ingripande enligt LOU.

Dok.Id 338641

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: lansrattenistockholm@dom.se	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00

BAKGRUND

Arbetsförmedlingen har bjudit in leverantörer att komma in med anbud i upphandling av "Verkstadsmekanikerutbildning i Västmanland" diarienummer Af-2008/00794 tidigare benämnt 0146-2007/000224. Upphandlingen genomförs som en förenklad upphandling.

Kunskapscompaniet AB (Kunskapscompaniet) är en av fyra leverantörer som kommit in med anbud. Arbetsförmedlingen beslutade den 29 april 2008 att erbjuda annan leverantör än Kunskapscompaniet att teckna kontrakt.

YRKANDEN

Kunskapscompaniet yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas på så sätt att det vinnande anbudet från Lernia AB (Lernia) förkastas och i andra hand att upphandlingen skall göras om.

Arbetsförmedlingen bestrider bifall till Kunskapscompaniets yrkanden.

GRUNDER

Kunskapscompaniet anför i huvudsak följande till stöd för sin talan. Anbudet från Lernia har inte svarat upp mot ställda skall-krav och den upphandlande enheten har inte följt angivna utvärderingskriterier. I förfrågningsunderlaget under punkt 5.1 (Innehåll och upplägg) finns bl.a. följande skallkrav "Anbudet skall innehålla en plan för arbetsplatsförlagda utbildningsavsnitt samt en förteckning av företag som är beredda att ta emot deltagare". Lernias anbud saknar en förteckning av företag som är beredda att ta emot deltagare. Lernia beskriver i sitt anbud (bilaga 5:B) mer i allmänna ordalag hur de tidigare samarbetat med företag i företagsförlagd utbildning, studie-

besök eller som gästföreläsare. Lernia har även i bilagan angett följande ”Här nedan följer dock ett urval av de företag till vilka vi främst brukar skicka våra deltagare på APU”. Vilket inte är detsamma som en förteckning av företag som är beredda att ta emot deltagare. För att vara beredd att ta emot deltagare så är väl innebörden också att företagen är kontaktade och lovar att ta emot deltagare.

I förfrågningsunderlaget under punkt 6.3 (Utvärderingskriterier), Innehåll och upplägg, värderas innehållet till 40 procent av totalpoängen. I innehållet omfattas bl.a. referenser. Lernia har i sitt anbud angivit två referenspersoner. Dessa referenspersoner har inte blivit tillfrågande av upphandlingsenheten för att ge sin syn på hur Lernia genomfört sitt uppdrag. De har inte heller blivit tillfrågade av Lernia för att ge en syn på uppdraget. Vilket Kunskapscompaniet har fått bestyrkt vid kontakt med referenspersonerna den 9 maj 2008. Referenspersonerna har i sitt arbete ingen eller väldigt lite kontakt med utbildningsverksamheten i Köping som denna upphandling avser.

Arbetsförmedlingen anför i huvudsak följande till stöd för sin inställning. Lernia anger i sitt anbud i bilaga 5:B, att de har ”ett etablerat samarbete med följande företag och organisationer, vilket bland annat innebär företagsförlagd utbildning, arbetsplatsintroduktion, studiebesök eller som gästföreläsare”, att företagen är deras ”samarbetspartners både vad gäller att de tar emot deltagare på arbetsplatsförlagd utbildning...” samt att ”nedan följer dock ett urval av de företag till vilka vi främst brukar skicka våra deltagare på APU, Arbetsplatsförlagd utbildning”. Lernia har således tydligt redovisat arbetsplatser som är beredda att ta emot deltagare/praktikanter. I förfrågningsunderlaget har inte uppställts några krav på bevis, som t.ex. ingångna överenskommelser eller samarbetsavtal. Enligt Arbetsförmedlingens uppfattning har Lernia uppfyllt det angivna skall-kravet enligt punkt 5.1. I förfrågningsunderlaget punkt 6.3 (Utvärderingskriterier) hänvisas

under punkt B. Innehåll och upplägg till punkt 5.1 (Innehåll och upplägg). I punkt 6.3 B anges vidare att vid bedömningen kommer hänsyn att tas till innehåll och upplägg samt referenser utifrån hur utbildningens innehåll, upplägg och pedagogisk metod effektivt leder till att deltagarna uppnår utbildningsmålet. Även om anbudsgivarnas referenser kan få betydelse vid utvärderingen läggs således störst vikt vid deras redogörelse under Innehåll och upplägg, vilket också framgår av tilldelningsbeslutet. Lernia har i sitt anbud i enlighet med det skall-krav som uppställs i punkt 3.3 beskrivit ett referensuppdrag som inte har varit äldre än två år. Lernia har därutöver även lämnat namn och telefonnummer till två personer hos uppdragsgivaren. Upphandlingsavdelningen försökte kontakta de angivna personerna men lyckades inte komma i kontakt med dem. Upphandlingsavdelningen kontaktade därför istället Jan Hultberg, arbetsförmedlingschef för Köping, Arboga och Kungsör för en helhetsbedömning av referensuppdraget. Ur punkt 3.3 kan inte utläsas någon skyldighet för arbetsförmedlingen att kontakta de angivna personerna. Det är referensuppdraget och Länsarbetsnämndens (nuvarande Arbetsförmedlingens) egen erfarenhet av anbudsgivarens sätt att genomföra utbildningen som kan få betydelse vid bedömningen. Enligt Arbetsförmedlingens bedömning har Lernias anbud utvärderats i enlighet med de utvärderingskriterier som anges i punkt 6.3. Ur punkt 3.3 kan inte utläsas att det är ett skall-krav att lämna namn och telefonnummer till en person hos uppdragsgivaren; det står att "Länsarbetsnämnden (nuvarande Arbetsförmedlingen) vill även ha...". Huruvida de personer som Lernia har hänvisat till i anbudet har blivit vidtalade eller är beredda att ge en god helhetssyn har utifrån ovan redovisade omständigheter inte heller varit aktuellt för arbetsförmedlingen att ta ställning till.

Kunskapscompaniet har därefter anfört bl.a. följande. Lernia AB beskriver enligt bilaga 5:B tidigare samarbete med angivna företag, ett etablerat samarbete med företagen, vilket bl.a. innebär företagsförlagd utbildning, arbetsplatsförlagdintroduktion, studiebesök eller som gästföreläsare.

Arbetsförmedlingen anser att skall-kravet är uppfyllt genom dessa antaganden vilket Kunskapscompaniet bestrider. Arbetsförmedlingens upphandlingsenhet borde under tiden från det att anbudet var inlämnat tills tiden då tilldelningsbeslutet skulle avgas (28 februari- 29 april) ha fått kontakt med angivna referenspersoner. De har tolkat förfrågningsunderlaget som om att det är ett krav på anbudsgivaren att referenspersoner skall anges samt att de skall ha vidtalats.

DOMSKÄL

Tillämplig lagstiftning

Lagen (1992:1528) om offentlig upphandling – LOU, har upphört att gälla den 1 januari 2008 (se SFS 2007:1093) och har såvitt är av intresse i detta mål ersatts av lagen (2007:1091) om offentlig upphandling. Enligt övergångsbestämmelserna till den lagen ska dock LOU alljämt tillämpas på upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.

Enligt 1 kap. 4 § LOU skall upphandling göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföras affärsmässigt. Anbudsgivare, anbudssökande och anbud skall behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Enligt 1 kap. 22 § LOU skall en upphandlande enhet anta antingen det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, eller det anbud som har lägst anbudspris. Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, skall enheten ta hänsyn till samtliga omständigheter såsom pris, leveranstid, driftkostnader, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service, tekniskt stöd, miljöpåverkan m.m. Enheten skall i förfrågningsunderlaget eller i annonsen om upphandling ange vilka omständigheter den tillmäter betydelse. Omständigheterna skall om möjligt anges efter angelägenhetsgrad, med den viktigaste först.

I 7 kap. 2 § första stycket LOU anges att om den upphandlande enheten har brutit mot 1 kap. 4 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, skall rätten besluta att upphandlingen skall göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts

Länsrättens bedömning

Länsrättens prövning utgör en kontroll av om det på grundval av de klagomål som Kunskapscompaniet framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som avses i 7 kap. 2 § LOU. Grund för att ingripa mot upphandlingen kan föreligga om det visas att den upphandlande enheten har åsidosatt kravet på affärsmässighet eller förbudet mot ovidkommande hän-synstaganden i 1 kap. 4 § LOU. Länsrättens prövning avser också en kontroll av att de EG-rättsliga principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens, proportionalitet och ömsesidigt erkännande som bär upp LOU inte har trätts för när.

I begreppet affärsmässighet ligger att den upphandlande enheten inte bör ställa upp krav som kan innebära en begränsning av konkurrensen. Begreppet affärsmässighet får ses som ett utflöde av de inom EG-rätten gällande principerna om likabehandling, icke-diskriminering, öppenhet (transparens), förutsebarhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet. Likabehandlingsprincipen innebär att alla leverantörer skall få lika förutsättningar att delta i upphandlingen. För att anbudsgivarna skall få samma förutsättningar för anbudsgivning måste förfrågningsunderlaget vara klart och tydligt och innehålla samtliga krav på det som skall upphandlas. Det skall vidare framgå vilka krav som måste uppfyllas för att anbudet skall kunna antas (skall-krav). Ställda krav i förfrågningsunderlaget får sålunda inte ändras under upphandlingen. Den upphandlande enheten får inte anta ett anbud som inte uppfyller skall-kraven enligt förfrågningsunderlaget och inte heller göra prövningen mot andra kriterier än dem som funnits med i annonsen eller i förfrågningsunderlaget.

Till stöd för påståendet att upphandlingen strider mot bestämmelserna i LOU och de gemenskapsrättsliga principerna har Kunskapscompaniet framfört att Lernias anbud inte har uppfyllt skall-kraven i punkt 5.1 i förfråg-

ningsunderlaget, samt att Arbetsförmedlingen inte har följt de angivna utvärderingskriterierna enligt punkt 6.3, gällande punkt 3.3.

Länsrätten prövar först frågan om Arbetsförmedlingen har följt de angivna utvärderingskriterierna enligt punkt 6.3. Kunskapscompaniet har anfört att Arbetsförmedlingen inte har följt punkt 3.3 i förfrågningsunderlaget, då Arbetsförmedlingen inte har vidtalat de referenser som Lernia har uppgivit i sitt anbud.

I förfrågningsunderlagets punkt 6.3 (Utvärderingskriterier), Innehåll och upplägg, anges bl.a. följande:

A. Pris	punkt 5.3
B. Innehåll och upplägg	punkt 5.1
C. Lärarkompetens	punkt 3.4
D. Kurslokaler	punkt 3.5

Samt

Vid bedömningen kommer hänsyn att tas till

Kriterier

B	Utbildningsupplägg	Innehåll och upplägg samt referenser.	40 %	Hur utbildningens innehåll, upplägg och pedagogiska metod effektivt leder till att deltagarna uppnår utbildningsmålet.
---	--------------------	---------------------------------------	------	--

I förfrågningsunderlagets punkt 3.3 (Referensuppdrag) anges följande:

Anbudet **skall** innehålla en kortfattad beskrivning av ett referensuppdrag som bör ha likartad inriktning och omfattning som det aktuella uppdraget.

Referensuppdraget får ej vara äldre än två år.

Länsarbetsnämnden vill även ha namn och telefonnummer till en person hos uppdragsgivaren som vidtalats och som är beredd att ge en helhetssyn på uppdragets genomförande avseende;

- samarbetet med Anbudsgivaren
- utförandet av tjänsten
- kvalitetsuppföljning

Referensuppdraget och Länsarbetsnämndens egen erfarenhet av Anbudsgivarens sätt att genomföra utbildningen är faktorer som kan styrka leverantörens förmåga och kommer att vägas in i bedömningen.

Länsrätten finner inte att förfrågningsunderlaget i punkt 6.3 och/eller punkt 3.3 är utformat på ett sådant sätt att det är ett skall-krav att en referensperson har angetts och/eller att denne har vidtalats. Arbetsförmedlingen har även i punkt 3.3 uppgett att de kan använda sig av sin egen erfarenhet i bedömningen av anbudet. Kunskapscompaniet saknar således grund för påståendet att Arbetsförmedlingen genom att inte ha kontaktat de av Lernia angivna referenspersonerna inte har följt de angivna utvärderingskriterierna i förfrågningsunderlaget.

Länsrätten prövar därefter vad Kunskapscompaniet har anfört gällande att Lernias anbud inte uppfyller skall-kravet i punkt 5.1, att anbudet skall innehålla en förteckning över arbetsplatser som är beredda på att ta emot deltagare. I målet är det ostridigt att den aktuella formuleringen under punkt 5.1 är ett skall-krav. Frågan är därmed om Lernia har uppfyllt det av Arbetsförmedlingen angivna skall-kravet.

I förfrågningsunderlagets punkt 5.1 (Innehåll och upplägg) sista stycket, punkt c, anges bl.a. följande. ”Anbudet skall innehålla en plan för arbetsplatsförlagda utbildningsavsnitt samt en förteckning över arbetsplatser som är beredda på att ta emot deltagare”.

I Lernias bilaga 5:B, Förteckning över arbetsplatser som tar emot deltagare på APU, anges det bl.a. följande. Lernia ”har ett etablerat samarbete med följande företag och organisationer, vilket bland annat innebär företagsförlagd utbildning, arbetsplatsintroduktion, studiebesök eller som gästföreläsare. Dessa företag som nämns här är alltså våra samarbetspartners både vad gäller att de tar emot deltagare på arbetsplatsförlagd utbildning...” Lernia uppger även att ”nedan följer dock ett urval av de företag till vilka vi främst brukar skicka våra deltagare på APU, Arbetsplatsförlagd utbildning.”

Kunskapscompaniet har bl.a. anfört att det Lernia har angett i bilaga 5:B inte är detsamma som en förteckning av företag, som är beredda att ta emot

deltagare. Arbetsförmedlingen har bl.a. anfört att Lernia tydligt har redovisat arbetsplatser som är beredda att ta emot deltagare/praktikanter. Samt att det i förfrågningsunderlaget inte har uppställts några krav på bevis, som t.ex. ingångna överenskommelser eller samarbetsavtal.

Av ovan angivna skall-krav framgår att det i anbuden skall anges en förteckning över arbetsplatser som är beredda på att ta emot deltagare. Arbetsförmedlingen har inte angett hur förteckning ska utformas eller att det ska finnas någon bekräftelse på att avtal eller liknande har ingåtts mellan anbudsgivaren och de aktuella arbetsplatserna. Länsrätten finner att den förteckning som Lernia har i bilaga 5:B får anses vara en förteckning på företag som Lernia har ett etablerat samarbete med och som tar emot och får anses vara beredda att ta emot deltagare på arbetsplatsförlagda utbildningsavsnitt. Således uppfyller Lernias förteckning det ifrågavarande skallkravet.

Sammanfattningsvis finner länsrätten att vad Kunskapscompaniet har anfört inte utgör skäl för att förordna att upphandlingen skall rättas eller göras om. Kunskapscompaniets ansökan om ingripande enligt LOU ska därför avslås

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1a)

Peter Lij
rådman

Föredragande har varit Johanna Isaksson Norlén.

